

Herwig Deweerdt

“Laat ons hopen dat er snel jonge indianen komen die ons voor oude cowboys durven te verslijten.”

Dit seizoen viert Herwig Deweerdt zijn twintigste verjaardag als theatermaker. Binnen het kinder- en jeugdtheater heeft hij zich een eigenzinnige plaats verworven met een zeer persoonlijke vorm van verteltheater dat zowel jongeren als volwassenen kan bekoren.

Herwig Deweerdt begon zijn carrière met poppentheater in de Beursschouwburg. Hij startte het Gents Universitair (Straat) Theater en in 1976 trad hij toe tot het Trojaanse Paard waar hij “op een hilarische en wat volkse manier theater van het vuistje maakte”. Na een tijdje bij Vuile Mong en de Vieze Gasten te hebben gespeeld, richtte hij Stelkelbees op: “Toen Stelkelbees gesubsidieerd werd was dat voor mij evenzeer een vloek als een gave. Bij Vuile Mong speelden wij zowel voor kinderen als voor volwassenen. Voor ik bij Stelkelbees werkte was er eigenlijk geen sprake van doelbewust kiezen voor jongeren”.

De koerswijziging van Oud Huis Stelkelbees leidde tot een breuk omwille van uiteenlopende artistieke aspiraties: “Aankankelijk was dat nogal moeilijk te aanvaarden omdat ik Stelkelbees terecht of onterecht als mijn geesteskind beschouwde. Maar achteraf bekeken is dat toch een wijze beslissing geweest. Die breuk heeft er o.a. mee voor gezorgd dat ik me ging herbronnen, en dat is iets wat je als theatermaker toch geregeld zou moeten doen”.

De laatste jaren is Herwig Deweerdt eigenzinnig en zonder de bescherming van een gestructureerd en gesubsidieerd productiehuis op zoek naar een eigen vorm van verteltheater. Hij maakte in zekere zin zijn tweede debuut met de vertelproductie *Wesp in oor* ('86), wat meteen de start was van een jarenlange samenwerking met de Brusselse regisseur Didier de Neck (van Théâtre de la Galafonie). *Tafelschuimer/Spoorloos* ('87), *De*

eerste held ('89), en recentelijk *De Roos van Cerzeto* ('91) bevestigden dat hij in het verteltheater een nieuwe adem heeft gevonden. Op dit ogenblik bewerkt hij in samenwerking met Stella Den Haag Cervantes' *Don Quichotte*. Het repetitieproces zal begeleid worden door Johan Dehollander.

Etcetera: Er bestaat een ontzettend groot verschil tussen het huidige jeugdtheater en dat van zo'n vijftien jaar geleden.

Deweerdt: Ik ga er nog altijd vanuit dat je als theatermaker iets wil vertellen. Mijn evolutie is dat ik alsmaar beter en vooral meer ben gaan vertellen over datgene wat ik ken. Ik weet niet zoveel over hoe het marktstelsel in mekaar zit waardoor sommige landen honger lijden en andere in relatieve weelde leven. Ik zou ook absoluut niet weten hoe dat te ensceneren. Vroeger deden we daar nogal simplistisch en pamflettair over. Op inhoudelijk vlak is er niet zoveel veranderd omdat je het toch altijd hebt over de dingen des levens als wanhoop, angst, liefde e.d. Of je dat dan een politieke of emotioneel-persoonlijke invulling geeft, is voor mij van secundair belang. Wat wel grondig is veranderd, zijn de referentiepunten om aanknopingspunten te vinden bij je publiek. Een gegeven als de beeldcultuur heeft hoe dan ook consequenties voor een artistieke praktijk die voeling wil houden met een hedendaags publiek.

Etcetera: In die publieksopvatting maak je geen onderscheid tussen kinderen en volwassenen?

Deweerdt: Ik denk dat alles wat fundamenteel met kunst te maken heeft veel verwantschap vertoont met die eerste periode in je leven waar je onbewust en empirisch met de dingen omgaat. Het is een fase waarin je de zgn. existentiële problemen als een groot mysterie ervaart. Je kijkt vanuit een soort kikkerperspectief op naar die grote puzzel van het leven. Een Claus en een Picasso zeggen dat een kunstenaar in wezen onvolwassen is gebleven. Als je de wereld volledig denkt te begrijpen, voel je geen behoefte om er zoals Shakespeare tragedies over te schrijven. Door als volwassene een vragend kind te blijven, kan ik ook relevant jeugdtheater maken.

Niet alles laat zich naar kinderen toe vertalen. Erotische passie lijkt mij meestal niet aan kinderen besteed. Maar er zijn zoveel andere fundamentele thema's waar zij wel veel mee te maken hebben en waar ik nog niet over uitgepraat ben. Ik heb ook het gevoel een zekere naïviteit te hebben behaald die toelaat dat ik mijn ding niet krampachtig hoeft te “infantiliseren”. Ik maak iets, en het is wat het is. Blijkbaar kunnen een aantal kinderen en ook volwassenen zich daar goed in terugvinden.

Etcetera: Momenteel hou je je vooral met verteltheater bezig. Wat versta jij daar onder, en waarom heb je nadrukkelijk voor die vorm gekozen?

Deweerdt: Het is een terrein dat ik nog volop aan het ontginnen ben. Het verteltheater dat ik voor ogen heb, leunt nogal dicht aan bij het filmmedium. Een goed verteller slaagt erin om beelden tot stand te brengen in het hoofd van de toeschouwer; je zou kunnen zeggen dat het een film is voor de arme man. Het magische van zo'n theater is de directe communicatie tussen verteller en publiek. Bij teksttheater verloopt dat proces meestal via het aanwezig stellen van personages. Ik hou ervan om de mensen en dingen enkel via verbeelding op te roepen. De rijkdom van een goed verhaal laat toe dat iedereen vanuit de persoonlijke fantasie een eigen verhaal maakt. *De Roos van Cerzeto* weeft drie of vier verhalen door elkaar. Kinderen pikken daar meestal uit waar ze op dat moment mee bezig zijn. Ik vind het bovendien ook prettig en noodzakelijk om een zekere autonomie te behouden in datgene wat ik doe. Deze vorm laat me toe om op kleinschalige basis risico's te nemen.

*Etcetera: Maar kan die complexiteit niet de helderheid van en ruimte voor je eigen verbeelding in de weg staan? Persoonlijk werd ik in *De Roos van Cerzeto* eerder geboeid door de*